

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

15 בנובמבר 2013

לכבוד
מר דניאל סלומון
היועץ המשפטי לרשות האוכלוסין וההגירה

לכבוד
גב' דינה זילבר
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (יעוץ)

שלום רב,

הנדון: תזכיר חוק לתיקון חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' ...)(הוראת שעה),

התשע"ד-2013

פנייתי ליועץ המשפטי לממשלה, לראש הממשלה ולשר הפנים מיום 14.11.2013

תשובתה של גב' זילבר מיום 14.11.2013

אני פונה אליכם בשם האגודה לזכויות האזרח בישראל, מוקד סיוע לעובדים זרים וא.ס.ף – ארגון סיוע לפליטים ומבקשי מקלט בישראל בעניין תזכיר החוק שבנדון. אנו קוראים לממשלה לחזור בה מן היוזמה הדרקונית, החותרת תחת פסק דינו של בג"ץ, ומבקשת לעגן הסדר חמור מזה שנפסל על ידי בית המשפט.

במסמך זה אתייחס אך בקצרה לתזכיר החוק, ולא לכל ההיבטים העולים ממנו, וזאת בשל לוח הזמנים הבלתי סביר, שנקבע על ידי הממשלה, בניגוד לדין, למשלוח התייחסויות לתזכיר החוק.

על ההליך המינהלי עובר לחקיקה

עוד קודם שאגיב לתוכנו של התזכיר, אזכיר למען הסדר הטוב, כי אתמול, 14.11.2013 פניתי מטעם הארגונים אל היועץ המשפטי לממשלה, מר יהודה וינשטיין, בקשה להורות לממשלה לדחות את הדיון שאמור להתקיים ביום ראשון הקרוב, 17.11.2013, בהצעת החוק; להאריך בארבעה עשר ימים לפחות את המועד לקבלת הערות הציבור לתזכיר החוק; ולקבוע פרק זמן סביר לאחר קבלת הערות הציבור ללימוד ההערות על ידי הגורמים האמונים על ניסוח הצעת החוק. העתק פנייתי נשלח גם אל ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, ואל שר הפנים, מר גדעון סער.

בפנייתי עמדתי על כך שביום חמישי שעבר, 7.11.2013, בשעות הערב, התפרסם תזכיר בעניין הצעת החוק שבנדון. לציבור ניתנו שבעה ימים בלבד להגיב לתזכיר, כלומר עד היום, יום שישי, 15.11.2013. זאת, אף שמדובר בהצעת חוק שגובשה בעקבות פסק דין ארוך ומקיף של בית

המשפט העליון, שניתן בהרכב של תשעה שופטים (בג"ץ 7146/12 אדם נ' הכנסת (פסק דין מיום 16.9.2013)). לא זו אף זו, בירור שערכנו העלה, שהדיון בהצעת החוק בממשלה נקבע כבר ליום ראשון הקרוב, 17.11.2013.

הליך זה, כך כתבתי, מלמד מעצמו, כי לדידה של הממשלה, פרסום תזכיר החוק אינו אלא הליך טכני, בלתי מחייב, ולמעשה – חסר חשיבות, שכן אין כל סיכוי שבלוח זמנים זה הערות שתקבלנה לתזכיר תיבחנה ותינתן עליהן הדעת.

עוד עמדתי על כך שהליך חפוז שכזה, שאינו נותן לציבור אפשרות אמיתית להגיב, וממילא אינו מביא בחשבון את הערותיהם, עומד בניגוד לדיון; שחרף הנטען על ידי גורמים שונים, הליך חפוז זה אינו תולדה של הוראת שופטי בג"ץ בפסק דינם, ואף נהפוך הוא; שאין כל הצדקה להליך מזוהז לטיפול בהצעת חוק שעוסקת בהסדרים שבית המשפט מצא בהרכב של תשעה אך לפני חודשיים שאינם חוקתיים, וזאת במיוחד בשעה שהטעם היחיד לחיפוזן אינו אלא האמוק שאחז במשרד הפנים ובמשרד המשפטים להוסיף ולהחזיק בעצורים שבית המשפט הורה לשחררם.

גב' זילבר השיבה עוד באותו הערב, כי "מעת שבוטל סעיף 30 לחוק, נותרה הממשלה ללא כלי חקיקתי מספק הנוגע למסתננים. הממשלה סבורה כי יש צורך דחוף לקדם פתרון חקיקתי חלופי, הכולל, בין היתר, קביעת תקופת משמורת קצרה יותר למסתננים שיגיעו לאחר חקיקת החוק, והקמת מתקן שהייה פתוח למסתננים. [...] לוח הזמנים לקידום הצעת החוק נקבע בהתאם, מתוך רצון של הממשלה לספק פתרון חקיקתי דחוף לסוגיה. מובן, כי הבאת הצעת החוק לדיון בממשלה היא אך צעד ראשון בהליך החקיקה, המאפשר מעצם טיבו כר נרחב לציבור להשמע גם בהמשך, הן באופן ישיר והן באמצעות נציגיו בכנסת."

החוק, כפי שיובהר בהמשך, אינו "כלי חקיקתי מספק הנוגע למסתננים" שלממשלה יש בו צורך דחוף. הוא אינו מטפל בתופעה, ואף אינו מתיימר לעשות זאת.

מעבר לכך, לא ברור כיצד הציבור יוכל להישמע באופן ישיר בהליך החקיקה. אף ברי, כי שמיעתו "באמצעות נציגיו בכנסת", אינה מתן הזדמנות בלתי אמצעית לציבור להגיב ליוזמת החקיקה ולהישמע, כמתחייב מן הפסיקה. כאמור, פרק הזמן הבלתי סביר שניתן לקבלת הערות הציבור בנושא זה, והבאת הדיון לממשלה טרם לימוד ההערות, פגומים מיסודם, ועומדים בניגוד לדיון (ר' בג"ץ 1658/10 אדם טבע ודין נ' ממשלת ישראל (פסק דין מיום 12.3.2010) פסקאות 11 – 15 לפסק הדין).

בכפוף לדברים אלה, אפנה לגופם של דברים.

על פסק הדין בעניין אדם (בג"ץ 7146/12)

החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012, שנבחן על ידי בית המשפט בפרשת **אדם**, נחקק בחודש ינואר 2012 כהוראת שעה לשלוש שנים. סעיף 30א עמד בליבה של החקיקה וקבע הסדרים לכליאה ממושכת של הנכנסים דרך גבולה הדרומי של ישראל. בין היתר, נקבעה תקופת כליאה מינימלית של שלוש שנים.

רובם של הנכנסים הם אריתריאים וסודנים שאינם מגורשים מישראל משום הסכנה הנשקפת להם. בית המשפט קבע בהקשר זה במפורש: "לא ניתן להתעלם מכך שרבים מהמסתננים הם מבקשי מקלט" (פסקה 92 לפסק דינה של השופטת ארבל), וכן: "אין חולק כי מרבית המסתננים מגיעים מארצות אשר תנאי החיים שם קשים ביותר, פעמים רבות נשקפת סכנת חיים לתושביהם, ומצב זכויות האדם שם בכי רע. חלקם עבר חוויות קשות ביותר, כגון חטיפה, עינויים, אונס וכו' לפני הגיעם לישראל. [...] אין חולק כי על מרבית המסתננים חל עיקרון אי-החזרה הבינלאומי [...] דהיינו, נקודת המוצא של מדינות העולם, וישראל בתוכן, היא כי מסתננים אלו באו ממדינה שאין לאפשר את החזרתם אליה בשל הסכנות הנשקפות להם שם." (פסקה 112 לפסק דינה של השופטת ארבל).

בית המשפט פסק, כי חל איסור לנהוג בבני אדם כאמצעי להרתיע אחרים. נקבע עוד כי, "עניין לנו בשלילת חירות לתקופה ארוכה ללא משפט" (פסקה 31 לפסק דינו של השופט פוגלמן). בית המשפט עמד בהרחבה על הפגיעה החריפה בזכויותיהם של הכלואים על פי החוק למניעת הסתננות (פסקה 110 לפסק דינה של השופטת ארבל), והבהיר כי הזכות החוקתית לחירות אינה פוסחת על אוכלוסיה זו (פסקה 113 לפסק דינה של השופטת ארבל). בית המשפט הזכיר בפסק דינו, כי הכלל שנקבע בחוק, "סוטה גם מהעקרונות המקובלים בישראל ובעולם לעניין שלילת חירותם של שוהים שלא כדין במסגרת דיני ההגירה, וזאת בשני היבטים מרכזיים: ראשית, התיקון קובע כלל בדבר החזקה במשמורת של שוהים שלא כדין לתקופה ארוכה בהיעדר הליך הרחקה אפקטיבי. שנית, התיקון מאפשר החזקה במשמורת של מבקשי מקלט לפרק זמן משמעותי." (פסקה 32 לפסק דינו של השופט פוגלמן).

עוד נקבע, כי הסעיפים המאפשרים לשחרר מבקשי מקלט, שלושה חודשים לאחר שהגישו את בקשותיהם, אם אלה לא נבחנו, או תשעה חודשים לאחר שהחל הליך הטיפול בבקשותיהם, אם טרם התקבלה החלטה, אינם מרפאים את הפגם שבחוק. נהפוך הוא – משתמע מהם, שמבקשי מקלט מוחזקים במעצר בעת בחינת בקשותיהם, חרף האיסור לנהוג כך (ר' פסקה 37 לפסק דינו של השופט פוגלמן).

על יסוד חוות דעתם של השופטת ארבל והשופט פוגלמן, אליהן הצטרפו הנשיא גרוניס, המשנה לנשיא נאור, השופט גיזבראן, השופטת חיות, השופט דנציגר והשופט עמית בוטלו **כלל ההסדרים** שבסעיף 30א, ונקבע כי לפסיקה תחולה מיידית. השופט הנדל, בדעת מיעוט, סבר שיש לבטל אך את ההסדר שמאפשר כליאה לשלוש שנים, ולהשהות את הבטלות לשלושה חודשים.

נפסק עוד, כי צווי הגירוש שהוצאו מכוח החוק יראו אותם כאילו הוצאו מכוח חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, והעילות לשחרור ממשמורת יהיו על פיו. עילות השחרור שבסעיפים 13(א)-1(3) לחוק הכניסה לישראל נכנסו לתוקף מיד. לצד זאת נקבע בפסק הדין, כי משום מספרם הלא מבוטל של המוחזקים במשמורת, הרי שגם השחרור על פי עילת השחרור שבסעיף 13(א)-4 לחוק הכניסה לישראל ("הוא שוהה במשמורת יותר מ-60 ימים ברציפות") ייכנס לתוקף מיד, אך השחרור על פי עילה זו יתפרס, לכל היותר, על פני תקופה בת תשעים ימים, וזאת "על מנת לתחום פרק זמן זה" (פסקה 118 לפסק דינה של השופטת ארבל). תכלית הוראת מעבר זו אינה החזקה של כלואים עד היום האחרון האפשרי, אלא מתן פרק זמן שלאורכו תתפרס הבדיקה האינדיבידואלית של קיומם של סייגים לשחרורם של מי כל שכלואים למעלה מתשעים ימים.

על "כלי חקיקתי מספק בנוגע למסתננים"

חודשיים ימים לאחר פסק הדין, שכלל דברי ביקורת חריפים, פורסם תזכיר החוק. מה נשתנה בתקופה זו? דבר לא. האם החלה כניסה משמעותית של מבקשי מקלט לישראל שהצריכה תגובה שכזו? לא. התופעה נבלמה.

לצורך הניתוח שבמסמך זה, ולעיתיד לבוא, נזכור כי תכליתו של החוק, כפי שבאה לידי ביטוי במכתבה של גב' זילבר היא זו: "כלי חקיקתי מספק הנוגע למסתננים". האמנם?

שמה הגיעה "שעתה היפה של המדינה, שבמציאות שנכפתה עליה תשכיל למצוא פתרונות הומאניים" (פסקה 5 לפסק דינה של המשנה לנשיא נאור)?

שמה קיבלה על עצמה הממשלה "לגבי אותם מבקשי מקלט שכבר הגיעו למקומותינו, לאחר שחצו ארצות ואלפי קילומטרים במדבריות ובדרך לא דרך, עברו מאות קילומטרים במדבר סיני, שם נפלו חלקם קרבן לבני עוולה שעינו אותם, התעללו בהם, אנסו את נשותיהם ובנותיהם, ולעיתים אף הרגו מהם במיתות שונות משונות, ואין פוצה פה ומצפצף בקהילה הבינלאומית. משהגיעו הללו אל גבולנו, חבולים בנפשם ובגופם, צריכים היינו לקבלם, לומר להם "יִקַּח נָא מַעַט מֵאִים וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֶץ" (בראשית י"ח, ד), לחבוש את פצעיהם בגוף ובנפש, להתייחס אליהם ברוחב לב ובמידת החמלה בכל הקשור לעבודה, רווחה בריאות וחינוך" (פסקה 2 לפסק דינו של השופט עמית)?

שמה הבינה הממשלה סוף סוף ש"פתרונות אד הוק אינם תחליף למדיניות סדורה" (ר' פסקה 1 לפסק דינה של השופטת חיות), וש"מדיניות אי-ההרחקה היזמנית אשר בה נוקטת המדינה כלפי חלק מאותם מסתננים הופכת ברבות השנים לפחות ופחות זמנית, [ו]יש הכרח למלאה בתוכן נורמטיבי" (שם, בפסקה 3)?

ש"החזקה במשמורת של כ-2,000 מסתננים מתוך כ-55,000 מסתננים בסך הכל – ספק רב אם יש בו מזור של ממש למצוקה" (פסק דינו של השופט דנציגר)?

ש"השמתם של כ-1,750 איש במשמורת יש לה השפעה מזערית על מכלול ההשפעות של תופעת ההסתננות, בהתחשב בעשרות אלפי המסתננים שאינם נתונים במשמורת" (פסקה 97 לפסק דינה של השופטת ארבל)?

לא ולא ולא ולא. הממשלה מתקשה להשתחרר מהקונספציה הבינארית המנחה אותה, עליה עמד השופט פוגלמן בפסק דינו :

"מאופן הצגת הדברים על-ידי המדינה עולה כי קיימות שתי אפשרויות ואין בלתן: האחת, יישום ההסדר שנקבע בתיקון והשמת המסתננים במשמורת לפרק זמן ממושך עד שניתן יהיה – אם בכלל – להרחיקם; והשנייה, המשך שהייתם של מסתננים רבים בדרום תל אביב ובאזורים נוספים בארץ ללא הסדרה, פיקוח או טיפול. הצגה בינארית זו מעוררת קשיים בעיניי, כאשר היא באה מצד המדינה. עמדנו על האתגרים המשמעותיים שהתופעה נושא הדיון מציבה לפני הרשויות, ואין להקל בהם ראש. עם זאת, לא ניתן שלא לשאול אם ההשלכות השליליות של תופעה זו – שעליהן עמדו המדינה ותושבי דרום תל אביב בהרחבה – אינן מועצמות על רקע הימנעותן של הרשויות מנקיטת חלופות אחרות להסדרת שהות המסתננים והטיפול בהם. האם יכולה המדינה להיתלות בהשלכותיה השליליות של תופעת ההסתננות בשנים האחרונות, כצידוק לנקיטת אמצעים פוגעניים, וזאת מבלי שנעשה ניסיון להתמודד עם השלכות אלה באמצעים חלופיים שפגיעתם פחותה?" (פסקה 41 לפסק דינו של השופט פוגלמן).

"הנחתי היא שסימן השאלה שאותו אני מציב, יחד עם תוצאת הליך זה, יביאו לחשיבה מחודשת מצידן של הרשויות המוסמכות", הוסיף השופט פוגלמן (שם), ואולם הממשלה בשלה.

במה בחרה הממשלה כ"כלי חקיקתי מספק בנוגע למסתננים" זו הפעם? בהקמתו לתחייה של סעיף 30א לחוק למניעת הסתננות – סעיף החוק הבלתי חוקתי שבוטל על ידי בג"ץ אך לפני חודשיים (במסגרת סעיף זה תעמוד תקופת הכליאה של "מסתננים" חדשים על שנה, תחת שלוש שנים), ובהקמתו הנורמטיבית בהליך בזק של מתקן כליאה "פתוח" בניהול שב"ס, שבו יכלאו "מסתננים" ללא הגבלת זמן וללא ביקורת שיפוטית.

בדיונים שהתקיימו בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת בשבועות האחרונים הבהירו נציגי הממשלה, כי המוטיבציה לחקיקה חפוזה זו היא המשך מעצרו של מי שמוחזקים מזה תקופה ממושכת, ובג"ץ הורה לפעול לשחרורם לאלתר וללא דיחוי, ועוד כ-2,000 אנשים שיבחרו באופן שרירותי. למעשה, "הפתרון המספק" נוגע למתי מעט שאולי יגיעו, ולעוד כ-3,300 נפש שיוחזקו במתקן כליאה "פתוח".

לא מדובר, אם כן, בטיפול בכחמישים ושלושה אלף מבקשי מקלט שמצויים כיום בישראל. על אלה תוסיף לחול המדיניות הממשלתית, המונעת מהם אפשרויות תעסוקה סבירות, כמו גם נגישות לדיור, לשירותי בריאות, לשירותי רווחה ולהשכלה, ודוחקת אותם לעוני ולמצוקה. יוותרו

על מכונם ריכוזים של מבקשי מקלט בדירות צפופות באזורים מוחלשים כלכלית וחברתית, שבהם הם יכולים להרשות לעצמם למצוא מחסה. הצטופפותם במקומות אלה תמשיך להוסיף על המצוקה השוררת בהם ממילא.

אדריכליו של החוק למניעת הסתננות, שנפסל על ידי תשעה משופטי בג"ץ, לא למדו דבר. הם שבו וגיבשו הסדר לכליאה, שהוא אף חמור ודרקוני מזה שקדם לו, ושוב "בהוראת שעה", שכמסתבר שוב – אין קבוע ממנה.

על שובו של סעיף 30א

להצדקת קימומו של סעיף 30א מפנים מנסחיו של תזכיר החוק לדבריהם הכלליים של הנשיא גרוניס ושל השופט הנדל, שהעירו כי אפשר לחוקק חוק שיתיר החזקה במשמורת "במשך תקופה קצרה באופן משמעותי משלוש שנים" (פסקה 5 לפסק דינו של השופט גרוניס), או לקבוע "רף עליון למשמורת שאינו מגיע או מתקרב לשיעור של 3 שנים" (פסקה 6 לפסק דינו של השופט הנדל). אלא שהנשיא גרוניס היה בדעת יחיד בעניין זה, מבין שמונת שופטי ההרכב שסברו שיש לבטל את סעיף 30א, והשופט הנדל היה בדעת מיעוט.

שבעת שופטי ההרכב האחרים סברו שההסדר שבסעיף 30א בלתי חוקתי משום פגיעתו האנושה בחירות. הכליאה בנסיבות אלה, בין אם מדובר בשלוש שנים או בשנה, היא אסורה. מדובר בשלילת חירות אסורה לצורך הרתעת אחרים של מי שאין מתנהל בעניינם הליך גירוש אפקטיבי, כמו גם של של מבקשי מקלט. לעניין זה, כאמור, שחרור של מי שהטיפול בבקשת המקלט שלו לא החל או לא הסתיים (כעבור שלושה חודשים ושישה חודשים, בהתאמה), אינו מרפא את הפגיעה, אלא מעצימה.

ככל שיש בכך צורך נשוב ונפנה לכתבי הטענות שהגשנו במסגרת ההליך בעניין **אדם**, שם ניתחנו את הוראותיו השונות והבלתי חוקתיות של סעיף 30א, שאת כולן, ללא יוצא מן הכלל, מבקש תזכיר החוק להשיב (בכלל זה, כליאה של אנשים חולים, כליאה של ילדים, כליאה ללא הגבלה של מי שעל חוות דעת גורמי הבטחון, באזור בו הוא התגורר מתצעת פעילות העלולה לסכן את בטחון המדינה, ועוד).

על "מרכז לשהים"

במסגרת בחינת אמצעים חלופיים לכליאה, השופטת ארבל הזכירה בפסק דינה, כי "ניתן לשקול לחייב מסתננים לשהות בלילות במתקן שהייה שהוכן עבורם ואשר יספק את צרכיהם, ולצד זאת ימנע מהם קשיים אחרים". (פסקה 104 לפסק דינה של השופטת ארבל. ההדגשה הוספה). השופטת נאור מציינת בהקשר זה: "המדינה תוכל לשקול להפוך את המבנה הקיים למחנה פתוח, שהשהייה בו היא רצונית" (פסקה 4 לפסק דינה של השופטת נאור. ההדגשה הוספה). השופטים ארבל ופוגלמן מפנים עוד למסמך "קווים מנחים בנוגע לקריטריונים והסטנדרטים הישימים בנוגע

למעצרים של מבקשי מקלט וחלופות למעצר" של נציבות האו"ם לפליטים (פסקה 107 לפסק דינה של השופטת ארבל ופסקה 40 לפסק דינו של השופט פוגלמן), במסמך זה, בין יתר חלופות המעצר שמצוינות בנספח A לו, נדונים מגורים במרכזים פתוחים או פתוחים למחצה. הנה מתוכו :

(IV) Residence at open or semi-open reception or asylum centres:

Release to open or semi-open reception or asylum centres with the condition to reside at that address is another form of directed residence (see above iii). Semi-open centres may impose some rules and regulations for the good administration of the centre, such as curfews and/or signing in or out of the centre. **General freedom of movement within and outside the centre should, however, be observed to ensure that it does not become a form of detention.**

כלומר, השופטים דיברו בחלופות מוגבלות, או וולנטריות, ומכל מקום לא בכאלה שידמו למתקן כליאה.

ומה עשו מנסחי תזכיר החוק? עטו על אמירותיהם של של השופטים כמוצאי שלל רב, והחליטו, כי אם יחנכו את מתקן הכליאה, שנבנה זה מכבר בקציעות, ויכנו אותו "מרכז לשוהים" – נמצא המזור לאיסור על כליאה שקבע בג"ץ.

אלא שב"מרכז השהייה", אם תמצי לומר "מרכז לשוהים", אין כל חדש. הוחלט על הקמתו בסעיף 4 להחלטת הממשלה 3936 מיום 11.12.2011; הרשויות דיברו בו בההליכי התכנון של תמ"א 46 (תוכנית מתאר ארצית להקמת מרכז שהייה למסתננים מגבול מצרים); הן דיברו עליו אף בדיונים על חקיקת התיקון לחוק למניעת הסתננות, מושא פסק הדין; והוא הוזכר אף בתשובת המדינה לעתירה. הוא הוקם זה מכבר, ועומד שומם, שכן לא נמצא בו צורך, אף שמעת לעת הרשויות הודיעו, כי הן שוקלות להשמישו.

עתה, כמו סעיף 30 לחוק שזכה לקום לתחייה בתזכיר, נפח התזכיר רוח חיים נורמטיבית גם בפיל הלבן של אזור קציעות: מתקן "עיר עמים", לימים מתקן "שדות", לימים מתקן "חולות". בית סוהר.

זהו בית סוהר, שאליו יכניס ממונה ביקורת הגבולות את הכלואים – מבקשי מקלט שאין אפשרות לגרשם מישראל – **ללא ביקורת שיפוטית וללא הגבלת זמן**. בית סוהר ששר הפנים יוכל לקבוע תנאים למי שהוכנס אליו. בית סוהר שלממונה ביקורת הגבולות – פקיד של משרד הפנים – יוקנו סמכויות שיפוט וענישה דרקוניות בקשר אליו, והוא יוכל לגזור עונשי מאסר חוזרים ונשנים שבין שלושה חודשים לשנה בגין אי התייצבות לרישום, בגין עבודה, בגין סיכון הבטחון או בגין "נפקדות".

זהו בית סוהר במתחם בתי הסוהר בקציעות – רחוק מרחק רב ממקומות יישוב, שאין לאן ללכת ממנו ברגל. בית סוהר שבו על הכלואים להתייצב שלוש פעמים ביום לספירות, כך שממילא לא

יוכלו ללכת או לנסוע לשום מקום. בית סוהר שאפשר לקבל אישור להעדר ממנו ללא יותר מ-48 שעות. בית סוהר שלכלואים בו אסור לעבוד מחוצה לו, ולכן לא תהיה להם פרנסה. בית סוהר שאם אלה התנאים בו – אין שום משמעות להיותו "פתוח".

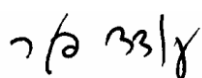
זהו בית סוהר שינוהל על ידי הרשות שמנהלת בתי סוהר, ואינה יודעת אלא לנהל בתי סוהר – שירות בתי הסוהר. בית סוהר שבו יסתובבו סוהרים לובשי מדים, וישליטו את מרותם. בית סוהר שבו שירות בתי הסוהר ייקבע את כל הכללים הנוגעים לשגרת היום של בית סוהר, לסדר היום, לתנועה בו, למגורים בו, למה שמותר להחזיק ולמה שאסור, לתעסוקה, לניקיון ועוד, כמו בכל בית סוהר אחר. בית סוהר שבו שירות בתי הסוהר יוכל להחליט, כמו בכל בית סוהר, מי יכנס אליו ומי יבקר בו (והבה נניח את המובן מאליו – לפעילי ארגוני זכויות אדם לא תותר הכניסה). בית סוהר שבו יסופקו שירותים מינימליים שניתנים בבתי סוהר, ואולי אף פחות מכך (שכן בחיפזון מהשטן לחוקק, נותרו כל הפרטים הנוגעים לכך מחוץ להצעת החוק, להשלמות בהוראות ובתקנות). בית סוהר שבו יעבדו הכלואים כדרך שאסירים עובדים בבתי סוהר. בית סוהר שבו יערכו חיפושים בכניסה, ביציאה ובתוכו. בית סוהר שבו אפשר "לרתק" את מי שלא מילא את חובתו. בית סוהר שבו אפשר לקנוס את מי שגרם נזק (סמכות שלא נתונה כיום לשירות בתי הסוהר ביחס לנתונים במשמורת).

זהו בית סוהר במדבר, באזור שבו מזג האוויר קיצוני בחורף, בקיץ ובלילות. בית סוהר שמבקשי מקלט, קורבנות אונס ועינויים, ילדים וטף יהיו בו ללא תוחלת, בחוסר כל ובחוסר מעש בהמתנה ממושכת לשום דבר. בית סוהר שנועד לשבור את רוחם, על מנת לאנוס אותם לומר כי הם "מסכימים" ללכת לכל מקום שיוגד להם, גם אם נשקפת להם שם סכנה.

ולמי מיועד כל הטוב הזה? בראש ובראשונה לכלואים כיום במתקני המשמורת – אותם אלה שבית המשפט קבע שחל איסור להוסיף ולכלואם, והורה לשחררם לאלתר וללא דיחוי. אליהם יצטרפו עוד כ-2,000 אומללים, שיבחרו באופן שרירותי. כשרוחם תישבר, והם יולכו מכאן, יובלו לשם אחרים תחתיהם.

כאמור בראשית דברינו, אנו קוראים לממשלה לחזור בה מן היוזמה הדרקונית, החותרת תחת פסק דינו של בג"ץ, ומבקשת לעגן הסדר חמור מזה שנפסל על ידי בית המשפט.

בכבוד רב,

עודד פלר, עו"ד